

65 1. Beh. af Forfl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1876 til 31. Marts 1877.

66

endog maatte være de Driftigste, som gif saa vidt; thi naar man vil se noget nyere paa Budgettet, vil man finde, at denne Indtægt finder en Udvei, saaledes at den i Virkeligheden ikke kommer ind i Statskassen. Vil man nemlig efterse de forskjellige Aars Budgetter, vil man finde, at der til stadige Udvidelser, Forbedringer og Reparationer, som omtales under § 27, medgaar et saa stort Bælsb, at det i det Væsentlige sluger hele den ordinære Indtægt, Jernbanerne kunne give. Man vil saaledes finde, at der paa det foreliggende Finantslovsforslag foreslaas en Udgift af 1½ Million Kr. til den Slags Udvidelser, Forbedringer, Anskaffelser af Driftsmateriel o. s. v., og at der ifjor blev anvendt 2 Millioner Kr. i samme Diemed. Da Indtægten i Aar anslaaes til c. 2 Millioner Kr., vil man finde, at denne Indtægt finder en saadan Anvendelse, at den ikke direkte kommer Statskassen til Gode. Man vil sige, at disse Udgifter paa § 27 ere en Formueforsøgelse, og at det er et Anlæg af Kapital, som siden vil forrente sig. Jeg skulde give ærede Herrer Ret i denne Betragtning, dersom jeg havde nogenfomhelst Tro til, at den Tid vilde komme, da den Slags extraordinære Udgifter til Udvidelser og Forbedringer vilde ophøre; men jeg har tværtimod det Haab, at disse Udvidelser og Forbedringer ville fortættes, fordi de ere en uadskillelig Følge af den udvidede Trafik paa Jernbanerne. Jeg tror saaledes, at vi ingenfinde kunne gjøre Regning paa, at ikke saadanne store Bælsb aarlig vilde blive anvendte, og jeg siger derfor, at det maa være den Driftige, der tør regne Jernbanernes finantsielle Værdi til Halvdelen af deres Anlægskapital. Paa den anden Side maa jeg dog sige til, at dette er saa langt fra at være noget Angreb fra min Side paa Jernbaneanlægenes Betydning, at tværtimod Ingen skal være villigere end jeg til at stemme for betydelige Kapitalers Anvendelse paa denne Maade; men hvad jeg her gjør gjældende, er kun det, at, naar vi vilde beregne disse Anlægs Værdi set fra det finantsielle Standpunkt, vil den Betragtningensmaade, den ærede Finantsminister har gjort gjældende, ikke kunne holde Stik. Det Samme gjælder i endnu høiere Grad om de Kapitaler, der ere anvendte paa Telegrafanlæg, der jo saa langt fra have vist sig at kunne betale sig, at Indtægten af Telegrafens tværtimod har været dalende i Stedet for stigende, i alt Fald i det sidste Aar. At den ærede Finantsminister stillede os i Udsigt, at vi ville komme til nye Jernbaneanlæg, har ikke forandret mig; tværtimod havde jeg netop ventet

en saadan Jernbanepolitik fra den nuværende ærede Finantsministers Side. Jeg vil ikke hermed paa nogen Maade have sagt, at jeg tror, han derved vilde ønske at skjule andre Fordringer, og altsaa opstille en Politik, der kunde betegnes med det gamle romerske Ordsprog: „Brød og Skuespil for Folket“. Det maa ikke tages i den Forstand; men derimod havde jeg vel ventet, at hans Interesse for Jernbanefagets Fremme vilde føre ham til saadanne fornyede Anlæg. Jeg skal i den Henseende udtale, at der vistnok er en almindelig Stemning for at gaa den Vej, som af Finantsministeren er antydet, nemlig at gaa til Statsbaneanlæg i Stedet for at sælge den Vej, vi hidtil have betraadt, men jeg vil dog endnu tilføie, at jeg tror, det er paa Tide, at vi noget se, hvorledes de nu anlagte Jernbaner komme i Orden, og hvorvidt de nogenlunde betale sig, før vi gaa altfor stærkt videre paa denne Vej. Jeg kan altsaa ikke give den Betragtning fra den ærede Finantsministers Side Medhold, at han opstiller Jernbanerne som et fuldt Aktio. Det andet Led i det Billede, den ærede Finantsminister oprullede for os, og som var endnu mere paafaldende, var, at han gav Anvisning paa Reserfefonden til fremtidig Anvendelse efter Behag. Den ærede Finantsminister udtalte ganske vist ikke, om det var Tanken, at den skulde anvendes til Besæftningsanlæg, men det synes at ligge nær efter hele den Tankeforbindelse, hvori det kom. Vi hørte derimod ifjor fra den daværende Finantsministers Side, at Reserfefonden nu var svunden til 40 Millioner Kr., og saaledes var kommen saa lavt ned, at den paa ingen Maade taalte nogen yderligere Forbrug, men var saa lille, som den vel kunde være. Jeg kunde dog heller ikke være enig i denne Opfattelse, da jeg tværtimod ikke tillægger Reserfefonden som saadan nogen stor Betydning, idet dens Anvendelse i et kritisk Dieblit altid kan være i høi Grad vanskelig. Det er utvivlsomt, at de bedste Reserfefond altid ere Statterdernes Lomme eller maaste endnu bedre en grundmuret Kredit. Den Forbindelse, hvori den ærede Finantsminister satte Reserfefonden til Kassebeholdningen, maatte imidlertid ganske vist forundre; thi vi ere hidtil gaaede ud fra, at det var pissefikt at tilveiebringe Negler for Reserfefondens Anvendelse, som var endnu mere bindende lige overfor Ministrene end de, der hidtil have været gjældende. Man har paa forskjellige Maade søgt at bringe saadanne Negler i Forslag og til Anvendelse, men man har stødt paa saa store Vanskeligheder, at man ikke har troet at kunne komme